

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Cap. 9. De irregularitate illegitimorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

comprobata. Et Confirmatur ex verbis Apostoli: Nam Apostolus absolute requirit, ut is, qui assumendus est ad Episcopatum, non sit bigamus: sed qui alteram ante baptismum habuit, alteram post, verè & propriè est bigamus: ergo excluditur per Apostolum.

Dices: Ecclesia non potest leges statuere infidelibus.

Respondeo: Etsi leges Ecclesie non afficiant infideles ante baptismum; potest tamen Ecclesia suis legibus statuere aliqua impedimenta Ordinum, quæ si reperiantur in ijs qui iam baptizati sunt, siue orta sint ante baptismum, siue post, poterit eos inhabiles censere ad Ordines; sicuti ad eosdem inhabiles censet corpore vitiatos. Neque per baptismum hæc bigamia tollitur; cum neque peccatum sit, neque eius poena. Vide Couar. §. 2. num. 5.

61 Quid in ea possit Papa. Dico Secundò: Papa absolute in omni bigamia potest dispensare. Couarr. §. 2. num. 4. Ratio est, quia iure humano inducta est. Nec refert, quod sit constitutio Apostolica; quia etiam ieiunium Ecclesie, & trina mersio in baptismò, est institutum Apostolicum; in quibus tamen Ecclesia potest dispensare, quia Apostolicam habet auctoritatem.

Quid Episcopus. Dico Tertio: Episcopus non potest in Verà & Interpretatiuà bigamiam dispensare, nisi ad Ordines minores. De quo vide Nauarrum num. 197. & Couarr. supra.

Dico Quarto: In similitudinaria dispensare potest Episcopus. Vide Couar. & Nauar. supra.

CAPVT IX.

De Irregularitate Illegitimorum?

DVBIUM I.

Quis dicatur Illegitimus?

62 Definitio Illegitimi. Respondeo: Is dicitur Illegitimus, qui non est natus ex matrimonio verè, vel saltem opinionè, legitimo. Dico, vel opinionè legitimo: quia etiam si matrimonium verè legitimum non fuerit ob aliquod occultum impedimentum, tamen si bonà fide contrahentium, vel saltem bonà fide alterius partis reputetur legitimum, proles nata erit legitima. Patet ex Capit. Cum inter. Tit. Qui filij sint legitimi. Quod limita, si fuerit contractum in facie Ecclesie: nam si clandestinè, reputabuntur illegitimi; ut patet Cap. Cum inter, de clandestinà desponsatione, §. 2. Pari modo, si post Concil. Tridentinum omisæ sint denunciationes sine licentia Ordinarij, & subsit impedimentum dirimens, quamuis ignotum, reputabuntur illegitimi. Colligitur ex cap. 5. sess. 24.

Si matrimonium clandestinè, vel si omisæ proclamationes. Si matrimonium subséquatur. Aduerte tamen Primò: Si nondum erat matrimonium, parentes tamen dum prolem suscipere, vel saltem dum nasceretur, erant habiles ad contrahendum, & postea contrahant, proles erit legitima. Capit. Tanta, Qui filij sint legitimi. Vide Couar. De sponsalibus. 2. p. cap. 8. §. 2. n. 2. qui extendit hoc etiam ad tempus natiuitatis, cum Canon solum habeat de tempore susceptionis. Idque verum est, etiam si intercesserit aliud matrimonium, & proles per viginti annos fuerit il-

legitima, ut notat Couar. num. 15. imò etiam si proles ante obiisset, ut notat num. 19.

Aduerte Secundò: In dubijs quemque censeri legitimum quoad Ecclesiastica. Vnde expositiij sunt censendi legitimi. Nam etiam coniuges pauperes aliquando prolem exponunt. Et hæc causa est fauorabilis: ac in dubio nemo debet spoliari suo iure quod habet. In civilibus tamen non presumitur legitimus in dubio, nisi id probetur. Ad quod tamen probandum sufficit ostendere in facie Ecclesie parentes contraxisse, & tempore conuenienti coniugaliter conuixisse. Et licet fuerit aliquod impedimentum dirimens, censentur tamè bonà fide contraxisse, nisi probetur contrarium. Vide Couar. cap. 2. §. 3. in 2. p. De sponsalibus.

DVBIUM II.

Virum censeatur Illegitimus, cuius parentes ante conceptionem castitatem voverant?

63 Respondeo: Non censeri, nisi per Ecclesie auctoritatem fuerint toro & habitatione separati. Tunc enim reputabuntur illegitimi, qui post talem separationem fuerint suscepti, ita, ut nec succedere possint, nec ordinari. Ita Siluester verbo Illegitimus q. 4. ex Hostiensis.

DVBIUM III.

Virum Illegitimus teneatur credere matri asserenti ipsum esse Illegitimum?

64 Respondeo: Non teneri, nisi ex circumstantijs res ita fiat evidens, ut liqueat nullam esse rationem non credendi. Et quamdiu non credit, potest ordinari. Vide Nauar. nu. 201. Quòd si credat, non potest ordinari; alioquin peccat mortiferè, nec potest Ordine suscepto uti, quia ab executione est suspensus. Si tamen vsus fuerit Ordine sacro suscepto, non fiet idcirco irregularis nouà irregularitate. Est contra Nauarrum. Ita Couar. in Clement. Si furiosus, de homicidio, §. 1. num. 3. Ratio est; Quia violatio suspensionis, quæ est ob defectum, non inducit nouam irregularitatem; sed solum violatio eius suspensionis, quæ est ob culpam: atqui hæc suspensio est ob defectum, nempe tori legitimi; oritur enim præcisè ex irregularitate tori illegitimi.

DVBIUM IV.

Quomodo tollatur hoc impedimentum?

65 Dico Primò: Tollitur per ingressum & professionem religionis approbatæ, sic, ut professus fiat habilis ad Ordines sacros, non tamen ad dignitates & Prælaturas: Vnde non potest esse Generalis, Prouincialis, Abbas, vel superior habens iurisdictionem fori externi in suos, sine priuilegio vel dispensatione Pape. Vide Nauar. num. 201, & Siluestrum, q. 6. Vbi

Aduerte: Esse probabile, per professionem religionis tolli omnè irregularitatem ad omnes Ordines sacros, excepto Episcopatu, præter eam que ex homicidio, vel bigamia oritur. Ita Sotus dist. 25. q. 1. art. 3. & quidam recentiores.

Dico Secundò: Episcopus potest dispensare in hac irregularitate ad Ordines minores, & ad beneficium

beneficium simplex; non autem ad Ordines sacros, aut beneficium curatum. Ita communiter Doctores. Vnde sequitur, Episcopum non videri posse dispensare cum illegitimo ad canonicatum Ecclesie cathedralis. Ratio est; quia Concilium Tridentinum sess. 24. cap. 12. statuit, vt omnes canonicatus Ecclesie cathedralis habeant annexum Ordinem sacrum, ad quem Episcopus non potest dispensare cum illegitimo.

Aduerte tamen: Quando hoc impedimentum est occultum, probabile esse, Episcopum posse in eo absolute dispensare ad omnia: nam tunc cen-

setur esse ex delicto occulto, scilicet ipsorum parentum; ac proinde videtur concedi dispensatio per caput 6. sess. 24. Etsi enim omnis dispensatio strictè sit interpretanda, cum sit odium Iuris; facultas tamen dispensandi est late interpretanda, præsertim quæ concessa est Episcopis: tum quia ipsis, seposita reseruatione superioris, per se competit; tum quia beneficium Principis quod non est in præiudicium tertij, late interpretandum est, vt docet Glossa in Clement. Primam, De officio Vicarij, quam sequuntur omnes.

An, & quouisque tollatur per Episcopis.

D E

INDVLGENTIIS.

Circa Quaestionem 25. 26. & 27.

1
Varie acceptiones Indulgentie

NOta, nomine *Indulgentia* generatim significari quandam iuris relaxationem; nempe, quando cum aliquo minus seuerè agimus, quàm pro nostro iure possemus. Apud Patres accipitur interdum pro remissione peccatorum; vt patet apud Cyprianum epistolâ ad Iubaianum; & apud Hieronymum in Comment. cap. 4. Danielis; idque meritò, quia in remittendis peccatis, quoad culpam & poenam Deus maximè de suo iure remittit. Sed postea accommodatum est hoc nomè ad significandam proprie condonationem poenæ temporalis. Nam vulgò etiam parentes dicuntur *Indulgentes*, quando filios non castigant; & castigationis condonatio vocatur *Indulgentia*. Ita accipitur in proposito, & potest sic describi: *Indulgentia est remissio poenæ temporariae, ob culpam actualem Deo debitam, per auctoritatem Ecclesiasticam extra Sacramentum factam, per applicationem earum satisfactionum, quæ in communi thesauro Ecclesie sunt repositæ.*

CAPVT I.

De potestate conferendi Indulgentias.

DVBIVM I.

Vtrum in Ecclesia sit potestas conferendi Indulgentias?

2
Hæretici negantes.

NOtandum est: Primos qui hanc potestatem negauerunt, fuisse Waldenses, vt docet Alphonsus à Castro *De hæresibus*, Verbo *Indulgentias*: quos secutus est Ioannes Wicleff, vt patet ex Concilio Constantiensi sess. 8: hunc Lutherus, Lutherum Calvinus, & alij hæretici nostri æui. Vide Lutherum apud Rosensem in assertionem articuli 18. & 19. vbi dicit, *Indulgentias non valere ad remissionem poenæ*; & articulo 20. *Non esse salutare*: Calvinus lib. 3. *Institut.* cap. 5. docet esse *figmenta*.

Veritas Catholica affirmat.

Sed veritas Catholica est, *Esse in Ecclesia potestatem concedendi Indulgentias*, id est, condonandi poenas peccatis debitas extra Sacramentum. Patet ex Concilio Tridentino sess. vltimâ, vbi damnat anathemate eos, qui dicunt *Indulgentias esse inuiles*;

vel eas concedendi in Ecclesia potestatem esse negant. Et ex Concilio Constantiensi sess. 8. vbi damnantur articuli Wicleff, inter quos 42. est: *Fatum est credere Indulgentijs Papæ & Episcoporum.* Et ex Bulla Leonis X. quæ habetur in tomo 4. Conciliorum, pag. 700. vbi damnantur sex articuli Lutheri de Indulgentijs.

Probatum Primò ex varijs Scripturæ locis. Primus locus est Ioannis 20. v. 23. *Quorum remisseritis peccata, remittuntur eis.* Hic Dominus dat Ecclesie Prælati potestatem remittendi peccata. Atqui nomine *remissionis peccatorum*, in Scripturis nõ solû significatur remissio culpæ, sed etiâ poenæ temporalis: Psalmo 50. v. 4. *Amplius laua me ab iniquitate mea.* quod multi intelligunt de remissione poenæ temporalis: Numer. 14. v. 20. *Dimisi iuxta verbum tuum*, id est, dimisi peccatum quo ad vindictam temporariam: & alibi sæpè. Ergo dat hæc etiam potestatem remittendi poenam temporalem.

3
1. Probatum ex Scripturis.

Ioannis 20.

Dices: Dominus hic solum dat potestatem remittendi peccata per Sacramentum Pœnitentiæ; ergo non rectè colligitur Sacerdotem ea posse remittere extra Sacramentum.

Respondeo: Principaliter quidem datur potestas remittendi peccata per Sacramentum; secundariò tamen etiam extra Sacramentum. Si enim dedit Ecclesie potestatem remittendi culpam & poenam æternam per suam sententiam, quam voluit esse Sacramentum; multò magis ei dederit potestatem remittendi poenam temporalem, si causa subdit. Confirmatur ex Cyrillo lib. 12. in Ioan. cap. 56. vbi dicit, Paulum huius potestatis auctoritate fornicarium illum Corinthium, quem prius in perniciem carnis tradiderat, rursus recepisse; nempe condonatâ vindictâ, ne maiore tristitiâ absorberetur. Atqui Paulus hoc extra Sacramentum fecit; absens enim erat.

Alius locus est Matthæi 16. v. 19. *Tibi dabo claves regni cælorum.* Ad claves regni cælorum pertinet impedimenta cæli tollere: atqui non solum culpa, sed etiam reatus poenæ impedit cæli ingressum: ergo data est Ecclesie potestas tollendi hunc reatum, alioquin claves essent imperfectæ, neque possent cælum aperire. Vnde Theophylactus in hunc locum; *Claves*, inquit, *intelligas, quæ ligant & soluant, hoc est, delictorum vel indulgentias, vel poenas.*

Matth. 16.

Tertius